

Ytre Hvaler nasjonalpark

Protokoll 25-26

STYREMØTE 2 - 2025. YTRE HVALER NASJONALPARKSTYRE

Til stede: Mona Vauger, Siri Martinsen, Bjørn Tore Kjølholt, Benedicte Lund
Forfall: Bjørnar Laabak
Innkalt vara: Anne Undahl
Fra sekretariatet: Monika Olsen
Invitert: Cecilie Graven Engseth, Hvaler Destinasjonsråd nasjonalpark

Tid: 19. september 2025 kl 9 - 1230
Sted: Besøkssenter Ytre Hvaler nasjonalpark Storesand

Eventuelle kommentarer til protokollen fra forrige møte oversendes sekretariatet.

Saksframlegg ligger på nasjonalparkstyret sin side: [Nasjonalparkstyre | 25-2 Møtedokument](#)

SAKSLISTE

Protokollen underskrives av styreleder og ett medlem som velges ved møtets begynnelse.
Eventuelle protokolltilførsler må fremsettes i møtet.

Innkommne saker til behandling

Styresaksnr.

Saksnr. arkiv

2025-15 Godkjenning av innkalling.

Innkalling ble godkjent. Sakene er ikke sendt ut på forhånd og blir gjennomgått i møtet.
Benedicte er til stede under vedtakssakene fram til kl 0955.

2025-16 Valg av medlem til underskrift av protokoll 25-26.

Bjørn Tore velges til å underskrive protokoll.

2025-17 Søknad - organisert ferdsel - Guttormsvauen - Vesterøy - vielse 260926

2025/5830

Forvalters forslag til vedtak

Nasjonalparkstyret Ytre Hvaler nasjonalpark gir søker tillatelse til gjennomføring av vigsel på Guttormsvauen den 26.09.2026 kl 12, som beskrevet i søknad av 02.02.2025. Det settes som vilkår for tillatelsen:

- alle spor etter bryllupet skal fjernes umiddelbart etter at arrangementet er over
 - Vegetasjon skal ikke kuttes eller fjernes
- at vielsen ikke er til hinder for allmenn ferdsel, og ingen områder eller stier på Guttormsvauen skal stenges for allmenn ferdsel ved rigging og under vielsen.
- utstyr som trenger å lagres, kan lagres i «Levorbua». Kontakt Oslofjordens Friluftsråd for avtale.

Vedtaket er fattet med hjemmel i verneforskriftens § 3 pkt. 5.2 om organisert ferdsel

Nasjonalparkstyrets vedtak

Forvalters forslag enstemmig vedtatt

- Vegetasjon skal ikke kuttes eller fjernes (settes inn i tillegg til forvalters forslag)

2025-18 Søknad - ombygging av navigasjonsobjekt - Asmalsund fyrlykt -Pikesten –Kystverket 2025/9760

Forvalters forslag til vedtak

Forvaltningsmyndigheten for Ytre Hvaler nasjonalpark gir tillatelse til tiltakene som omsøkt i søknad av 24.03.2025 med vedlegg på følgende vilkår:

- tiltakene skal utføres så skånsomt for naturen som mulig
- eksisterende sjøkabler, luftkabler/ strømledninger og utstyr som ikke skal brukes blir fjernet
- eksisterende farledsskilt som ikke er gyldige ihht "Forskrift om farvannsskilt og navigasjonsinnretninger" blir fjernet
- Solcellepanelene plasseres slik at det tas landskapsmessige hensyn ved at nye anlegg gis gode visuelle kvaliteter, både i seg selv og i forhold til omgivelsene. Solcellepanelene skal plasseres på rekkverket til fyrlyktene hvis det er teknisk mulig.
- Tiltaket utføres utenfor fuglefredningsperioden 15.4-15.07.

Vedtaket er fattet i medhold av verneforskriften § 3 pkt. 1.3 Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til:

f) oppføring av nødvendige navigasjonsinstallasjoner og andre farledstiltak for å trygge ferdsel til sjøs.

Nasjonalparkstyrets vedtak

Enstemmig vedtatt:

Søknaden avslås som den ligger nå. Begrunnelse: Ytre Hvaler nasjonalparkstyre er positive til at det endres til å bruke LED-pærer og nye strømkilder, men ber Kystverket vurdere estetikken og utformingen av solcelleanlegg som søkes montert på de gamle fyrene. Det finnes i dag integrerte solceller og andre løsninger som tar mer hensyn til det estetiske. Vi er også bekymret for lysrefleksjon fra solcellene. Vi ønsker også en vurdering rundt egentlig behov for å erstatte strømforsyningen med solceller. Hvorfor kan ikke den eksisterende strømforsyningen benyttes?

Vedtaket er fattet i medhold av:

- verneforskriften § 3 pkt. 1.3 Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til:
- f) oppføring av nødvendige navigasjonsinstallasjoner og andre farledstiltak for å trygge ferdsel til sjøs.

2025-19 Søknad - boring og montering av jernsøyle ved opptrekket Torbjørnskjær fyr - reperasjon av molo – Torbjørnskjærs venner 2025/19642

Forvalters forslag til vedtak

Det gis dispensasjon til boring og montering av jernsøyle - inntil 12 cm i diameter - på stein ved båtopptrekk i øst som vist på vedlagt kart (vedlegg 2) ved Torbjørnskjær, på følgende vilkår:

- Arbeidene skal utføres med så skånsomme metoder som mulig, og på en tid av året når det gjør minst skade på dyrelivet i området.
- For at sjøfuglene på stedet skal få hekke i fred kan arbeidene ikke utføres i hekkeperioden fra 15. april til 15. juli

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

I henhold til §3 pkt. 1.2 a) er bestemmelsene i pkt. 1.1 ikke til hinder for: Vedlikehold av bygninger, anlegg og innretninger som ikke fører til bruksendring. Vedlikehold skal skje i

samsvar med lokal byggeskikk og tilpasset landskapet. *Vi vurderer derfor at reparasjon av molo og støpning av en ilandstigningskant på eksisterende molo ved båttopptrekk i øst, ikke er avhengig av tillatelse etter verneforskriften for Ytre Hvaler nasjonalpark.* Det forutsetter at arbeidet ikke omfatter ombygging eller utvidelse.

Nasjonalparkstyrets vedtak

Forvalters forslag enstemmig vedtatt

Vi setter som forutsetning for vårt vedtak at Kystverket godkjenner de omsøkte tiltakene.

Fjerne - inntil 12 cm i diameter

2025-20 Søknad - oppsetting av skilt i forbindelse med strandsøppelovervåking – Mil.dir. 2025/18446

Forvalters forslag til vedtak

Ytre Hvaler nasjonalparkstyre gir Miljødirektoratet dispensasjon til oppsetting av to skilt som omsøkt på OSPAR-stranda på Akerøya på følgende vilkår:

- skiltene skal plasseres slik at det ikke er fare for at de blir tatt av høyvann eller storm
- skiltene skal fjernes når strandsøppelovervåking avsluttes

Vedtaket er fattet med hjemmel i verneforskriften § 3 pkt. 1.3 d).

Nasjonalparkstyrets vedtak

Forvalters forslag enstemmig vedtatt

Til skiltet: det bør skrives DENNE stranden

2025-21 Søknad – moringer til bølgebryter - Bukta Gjestehavn 2023/13310

Forvalters forslag til vedtak

Ytre Hvaler nasjonalparkstyre gir Papper Utvikling AS tillatelse til å etablere omsøkte moringer og sikringsanker inne i nasjonalparken for bølgebrytere med beliggenhet utenfor nasjonalparken som beskrevet i vedlegg 3 - A10-03 Kart koordinater datert 01.03.25.

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven §48.

Dere får tillatelse på følgende vilkår:

- Tømmestasjon for båtseptikk skal etableres av Papper Utvikling AS i Bukta Gjestehavn som skissert i vedlegg 4 A10-02 Situasjonsplan datert 01.03.25, og ligge utenfor nasjonalparken (Tiltak B7 Flyteanlegg i havn/ septik 3,2 x 28 meter. Høyde over havoverflate 60 cm).
- Bølgebryteren med anlegg i sjøen innenfor nasjonalparken kan anlegges før tømmestasjon er på plass, men tømmestasjonen for båtseptikk skal være etablert senest innen 01.10.2026.
- moringene skal ha positiv effekt på biomangfoldet, som levested for planter og dyr, ved sin utforming og materialvalg
- Moringer, sikringsanker og øvrige anlegg skal fjernes fra nasjonalparken innen 01.10.2026 dersom tømmestasjon for båtseptikk ikke er etablert senest innen 01.10.2026.
- Dokumentasjon på utført tiltak skal sendes Ytre Hvaler nasjonalparkstyre innen 01.10.26.

- Denne tillatelsen gjelder i 10 år fra 19.09.2025, under forutsetning av at tømming av båtseptik er tilgjengelig uten ubegrunnet opphold fra 01.10.26, deretter må slikt anlegg inn i nasjonalparken omsøkes på nytt for ny vurdering i forhold til nasjonalparken.

- Når/dersom bryggeanlegget ikke lenger er i bruk skal eier fjerne alle spor etter tiltaket inne i nasjonalparken.

Tillatelse til etablering av nødvendige moringer og sikringsanker med koordinater som vist i

vedlegg 3 datert 01.03.25.

Figur: Kart viser anlegg (moringer, kjettinger m.m.) inne i nasjonalparken (np-grense vises med svart strek)

Brudd på vilkårene i denne tillatelsen kan medføre straff.

Ytre Hvaler nasjonalparkstyre har bare vurdert søknaden etter verneforskriften. Vi forutsetter at dere på forhånd innhenter tillatelser etter annet regelverk om nødvendig. Vi vil eventuelt kunne komme inn igjen i saken i den forbindelse. Vi minner også om at dere må innhente samtykke fra berørte grunneiere.

Nasjonalparkstyrets vedtak

Forvalters forslag enstemmig vedtatt

2025-22 Kommersiell bruk av merkevaren Norges Nasjonalparker for Hvaler (og Fredrikstad) ved Cecilie Graven Engseth (Hvaler Destinasjonsråd)

Vedlagt presentasjon viser innlegget.

2025-23 Referatsaker

Forvalters forslag til vedtak

Tatt til orientering

Nasjonalparkstyrets vedtak

Forvalters forslag enstemmig vedtatt

2025-24 Delegerte saker

Ingen til møtet

2025-25 Eventuelt

Avsluttet med lunsj på Big Fish

2025-26

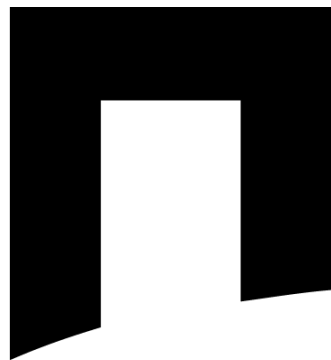
Protokoll fra styremøtet er elektronisk godkjent

Mona Vauger
styreleder

Bjørn Tore Kjølholt
styremedlem

Kommersiell bruk av
nasjonalparkmerket

Nasjonalpark
Partner for

Ytre Hvaler
nasjonalpark

VED:		SKJER I:		KOMMER FRA:	
BY THE:	Jostedalsbreen nasjonalpark	HAPPENING IN:	Jostedalsbreen nasjonalpark	ORIGINS FROM:	Jostedalsbreen nasjonalpark
DÁN BOKTE:		DÁHPÁHUVVÁ DÁS:		BOAHTÁ DÁS:	
BY THE:	Byrkije nasjonalpark	HAPPENING IN:	Byrkije nasjonalpark	ORIGINS FROM:	Byrkije nasjonalpark

De ulike merkene

Knytte prosjekter og strategier sammen

- Besøksstrategien for Ytre Hvaler Nasjonalpark
- Merket for Bærekraftig reisemål
- Hele Hvaler Hele året
- Kulturminneplan
- Intereggprosjekter
- Interesseorganisasjoner

Miljø-
direktoratet

**Færder
nasjonalpark**

**Raet
nasjonalpark**

Fallgruver	Mulig tiltak
Manglende tid og kapasitet	• Sett av tid til oppfølging, søknadsbehandling og kommunikasjon. • Lag en årsplan med frister og ansvarsfordeling.
Lite oppfølging av partnerne	• Årlige partner-møter og webinar i forkant av frister. • Synliggjøre alle partnere på nettsider og i sosiale medier. • Dele gode eksempler og forbedringer underveis.
For vide eller utydelige kriterier	Lage kriterier som støtter under blant annet arbeidet med Bærekraftig reisemål og Besøksstrategien YHN.

Fallgruver	Mulig tiltak
Manglende kommunikasjon og synlighet	Lage en kommunikasjonsplan for å gi økt synlighet
Manglende mål og evaluering	Sett konkrete mål for ordningen og sikre at mål og kriterier henger sammen.
Balanse mellom kvalitet og gjennomførbarhet	Krav som kan oppfylles gradvis, med enkel digital opplæring for alle ansatte.

Formål med ordningen

1. **Gjøre lokale aktører til stolte ambassadører** for YHN
2. **Styrke bærekraftig utvikling** gjennom klare kriterier for miljøhensyn, kvalitet og lokal verdiskaping.
3. **Synliggjøre og samle aktørene** under en felles profil for Ytre Hvaler nasjonalpark, både digitalt og fysisk.
4. **Heve kompetansen** hos aktørene om natur, kultur og vertskap, slik at gjestene får gode opplevelser og kunnskap om området.
5. **Skape samarbeid og fellesskap** mellom næringsliv, forvaltning og frivillighet i og rundt nasjonalparken.
6. **Bidra til måloppnåelse** for besøksstrategien for Ytre Hvaler nasjonalpark og sertifiseringen for bærekraftig reisemål.

Må-krav (obligatoriske)

Geografisk og eller tematisk tilknytning til YHN (Miljødirektoratet)

Følge designmanual og merke-regler fra Miljødirektoratet

Digital opplæring/vertskapskurs (YHN)

Etterleve prinsipper for bærekraftig reiseliv (Miljødirektoratet /Innovasjon Norge)

Følge retningslinjer for verneområdet (Miljødirektoratet)

Formidle kunnskap om nasjonalparken (Besøksstrategien)

Sikre kvalitet og godt håndverk (Raet/Besøksstrategien)

Kort rapport ved fornyelse (Lofotodden)

10 prinsipper for bærekraftig reiseliv

FNs organisasjon for turisme og Innovasjon Norge*

Bevaring av natur, kultur og miljø

1. Kulturell rikdom
2. Naturmangfold
3. Klimautslipp og –tilpasning
4. Rent miljø og ressurseffektivitet

Styrking av sosiale verdier

5. Lokal besøksstyring
6. Lokal livskvalitet og engasjement
7. Jobbkvalitet for reiselivsansatte
8. Gjestetilfredshet, trygghet og opplevelseskvalitet

Økonomiske levedyktighet

9. Økonomisk levedyktighet og konkurransedyktige reisemål gjennom lokal verdiskapning
10. Økonomisk levedyktige og konkurransedyktige reiselivsbedrifter

Bør-krav (må fylle x antall)

- Miljøsertifisering eller dokumentert miljøprofil
- Bruke lokale råvarer, håndverk eller kulturarv i sine produkter og tjenester så langt det lar seg gjøre
- Samarbeid for helhetlig kundereise
- Stedsnære produkter og tjenester tilpasset naturen og kulturen i og nær nasjonalparken.
- Bidra til utvikling av lokale tiltak som styrker besøksopplevelsen.
- Legge opp aktiviteter og turer slik at ferdsel kanaliseres til tilrettelagte områder som tåler bruk.
- Ha tiltak for trygg ferdsel og ansvarlig bruk av naturen
- Delta på årlige samlinger eller webinarer som en del av ordningen.

Videre arbeidsprosess

NY: Workshop med
aktører

Produksjon av
digitale kurs og
informasjonsvideoer

Kommunikasjon og
nettsider

Søknadsfrister og
behandling?

Tidsplan for videre
arbeid

Pilotår - år 1

Ansvarfordeling?

- Workshop!
 - Hvorfor vil de ha det?
 - Hva bør fordelene være?
 - Deltakere: Ulike næringsaktører, Visit, detstinasjonsrådet. Lisa A. Ut i det fri, Hvaler gjestgiveri, Storm Østers, Nyt Hvaler, Bøndelaget, Alle restauranter, St.Peter? Fredrikstad Næringsforening formidle ut.

Nasjonalpark partner:
Kommersiell bruk av Nasjonalparkmerket for
Ytre Hvaler Nasjonalpark

Cecilie Graven Engseth 23.08.2025

Revidert 22.09.2025

Om dette dokumentet

Dette dokumentet samler alt arbeid som er gjort for å etablere en lokal partnerordning med kommersiell bruk av merket for Ytre Hvaler Nasjonalpark. Målet er å gjøre det enkelt for både søkere og forvaltningen å forstå hensikten, kravene og prosessen knyttet til merket. YHN= Ytre Hvaler Nasjonalpark

Dokumentet inneholder:

- Bakgrunn og fallgruver: Erfaringer fra andre nasjonalparker og vurderinger av hva som kan bli utfordrende for YHN.
- Formål og målsettinger: Hva vi ønsker å oppnå med merkeordningen, både for bedriftene, gjestene og nasjonalparken.
- Videre prosess: Hvordan pilotåret, søknadsbehandling, opplæring og kommunikasjon skal gjennomføres.
- Kriterier for bruk av merket: Samlet oversikt over nasjonale krav fra Miljødirektoratet (MD) og lokale tilleggskrav for YHN, med tydelig skille mellom må- og bør-krav.
- Søknadsprosess og rapportering: Hvordan søknader sendes inn, behandles og følges opp, inkludert krav til rapportering og fornyelse av avtaler.

Dokumentet skal være et arbeidsverktøy for å sikre en ryddig oppstart, en tydelig søknadsprosess og en merkeordning som skaper verdi både for aktørene og for nasjonalparken.

INNHOLD

Fallgruver og mulige tiltak	4
Formål med partnerordningen for kommersiell bruk av nasjonalparkmerket	6
Videre prosess for merkeordningen	7
Veileder til søknad om å bli nasjonalparkpartner for Ytre Hvaler Nasjonalpark	10
Kriterier fra Miljødirektoratet	11
Kriterier for Ytre Hvaler Nasjonalpark	14
Hvem kan søke?	14
Må-krav for å ta i bruk det kommersielle merket for YHN	15
Bør-krav for å ta i bruk det kommersielle merket for YHN	16
Spesielle hensyn for bruk av YHN i kommersiell sammenheng	18
Søknadsprosessen	19

Fallgruver og mulige tiltak

I arbeidet med å utvikle lokale kriterier for bruk av det kommersielle nasjonalparkmerket i YHN, har jeg vært i kontakt med flere som allerede har erfaring med lignende ordninger. Blant annet har jeg snakket med Ole Jacob Kvalshaug, forvalter for Lofotodden nasjonalpark, og Jenny Bårdsen, som har jobbet med Raet nasjonalpark. Begge har delt erfaringer om hva som har fungert godt, og hvilke utfordringer de har møtt underveis.

På bakgrunn av deres innspill, samt vurderinger gjort underveis i prosessen for YHN, presenteres her en samlet oversikt over mulige fallgruver og hvordan vi kan unngå dem i videre arbeid.

1. Manglende tid og kapasitet

Både Ole Jacob og Jenny peker på at ordningen lett blir nedprioritert fordi ingen har tid til å følge den opp skikkelig.

- **Konsekvens:** Lite aktivitet, lav synlighet og utydelige mål.

Tiltak: Sett av faste ressurser og tid til oppfølging, søknadsbehandling og kommunikasjon. Lag en årsplan med frister og ansvar.

2. Lite oppfølging av partnerne

Aktørene etterlyser årlige møter, mer veiledning og oppfølging.

Konsekvensen av dette kan være manglende synlighet av partnerne gir liten motivasjon til å bruke merket.

Tiltak:

- Årlige partner-møter og webinar i forkant av frister.
- Synliggjøre alle partnere på nettsider og i sosiale medier.
- Dele gode eksempler og forbedringer underveis.

3. For vide eller utydelige kriterier

Vanskelig å bruke ordningen strategisk hvis kriteriene bare handler om geografi og ikke om kvalitet, miljø og verdiskaping.

Tiltak: Tydelige må-krav og bør-krav fra start. Vurder poengsystem for mer nyansert vurdering.

4. Balansen mellom kvalitet og gjennomførbarhet

For strenge krav (som sertifisering) kan skremme bort små sesongbedrifter.

For enkle krav gir lite verdi til ordningen.

Tiltak: Krav som kan oppfylles gradvis, med enkel digital opplæring for alle ansatte.

5. Manglende kommunikasjon og synlighet

Partnerne ønsker mer aktivitet og synlighet i kanaler.

Uten markedsføring får verken aktørene eller nasjonalparken nok igjen for innsatsen.

Tiltak: Planlegg kommunikasjon f.eks:

- Informasjon i forkant av frister
- Egen SoMe-post for nye partnere og forbedringer
- Synlig partneroversikt på nettsiden

6. Manglende mål og evaluering

Uten tydelige mål for hva merkeordningen skal oppnå, blir det vanskelig å måle effekt, suksess og forbedringer. Det har hittil manglet en klar sammenheng mellom **formålet med ordningen**, kriteriene og hvordan man følger opp resultater.

Tiltak: Sett konkrete mål for ordningen og sikre at mål og kriterier henger sammen.

Formål med partnerordningen for kommersiell bruk av nasjonalparkmerket

Under følger mine anbefalinger til formulering av formålet for å ta i bruk ordningen.

Formålet med det kommersielle nasjonalparkmerket er å:

1. **Gjøre lokale aktører til stolte ambassadører** for YHNs unike natur og tilhørende kultur.
2. **Styrke bærekraftig utvikling** gjennom klare kriterier for miljøhensyn, kvalitet og lokal verdiskaping.
3. **Synliggjøre og samle aktørene** under en felles profil for Ytre Hvaler nasjonalpark, både digitalt og fysisk.
4. **Heve kompetansen** hos aktørene om natur, kultur og vertskap, slik at gjestene får gode opplevelser og kunnskap om området.
5. **Skape samarbeid og fellesskap** mellom næringsliv, forvaltning og frivillighet i og rundt nasjonalparken.
6. **Bidra til måloppnåelse** for besøksstrategien for YHN og sertifiseringen for bærekraftig reisemål.

Videre prosess for merkeordningen

1. Godkjenning av besøksstrategien for YHN

- Sikre at strategien er formelt vedtatt.
- Sjekke at merkeordningen støtter opp under strategiens mål og tiltak.
- Ferdigstille kriterier og veileder.

2. Vurdere poengsystem for kriteriene

- Avklare om ordningen skal bruke **må-/bør-krav** alene, eller også en **poengskala** for bør-kravene.
- Vurdere om negativ miljøpåvirkning skal gi **minuspoeng** eller automatisk avslag.
- Utarbeide et enkelt forslag til **poengsystem** for pilotåret.

Fordeler:

- Gir mer **nyansert vurdering** enn ja/nei-krav.
- Motiverer aktørene til å **jobbe med forbedring over tid**.
- Håndterer variasjon mellom bedrifter – det som er irrelevant gir 0 poeng, ikke automatisk avslag.
- Kan kobles til **kommunikasjon** (f.eks. fremheve partnere som scorer høyt).

Ulemper:

- Kan gjøre søknadsprosessen **mer komplisert** i pilotfasen.

- Krever **klar veiledning** for at det skal oppleves rettferdig.
- Risiko for **mer administrativt arbeid** ved poengberegning og oppfølging.

3. Produksjon av digitale kurs og informasjonsvideoer

- **Video 1:** Informasjon til søkere – kriterier, søknadsprosess og avtale.
- **Opplæringsserie:** Videoer for ansatte med kunnskap om natur, kultur, vertskap og bærekraft.
- Legge inn **quiz** for å sikre at innholdet er forstått.

4. Kommunikasjon og nettsider

- Lage nettside med veileder, søknadsskjema, frister og informasjon om ordningen.
- **Oversikt over partnere:** Egen side med logoer, korte beskrivelser og lenker til partnernes egne sider.
- Legge ut påminnelser i sosiale medier ca. 1 måned før søknadsfristen.
- **Kommunikasjonsserie:**
 - Egen SoMe-post for hver aktør som får merket
 - Poster ved forbedringer underveis for å motivere andre aktører

5. Søknadsfrister og behandling

- Fastsette **to årlige søknadsfrister**
- **Sett opp møter for søknadsbehandling** kort tid etter hver frist.

- Forberede mal for tilbakemelding til søkere og utsendelse av merket.
- Klargjøre informasjonspakke: digitalt merke, retningslinjer, SoMe-innhold.
- Vurdere om det er bedriften som får merket til bruk på alt, eller om det er enkelttjenester? Bør man spesifisere at bedriften kan bruke merket til alle tjenester som oppfyller kravene?

6. Pilotår

- Avtaler gjelder i **1 år i pilotfasen**. Det vil si første året. Dette fordi vi skal ha mulighet til å gjøre justeringer underveis som vi gjør oss erfaringer.
- Vurdere om eksisterende partnere må signere ny avtale når 3-årige avtaler innføres.
- Evaluere erfaringene etter første år og justere kriterier, søknadsprosess og avtale ved behov.

7. Tidsplan for videre arbeid

- Arbeidsgruppa må diskutere og komme frem til en realistisk tidsplan for dette arbeidet.

Veileder til søknad om å bli nasjonalparkpartner for Ytre Hvaler Nasjonalpark

For å bli nasjonalparkpartner må du oppfylle både de nasjonale kriteriene fra **Miljødirektoratet**, som er rettighetshaver av merket, og de **lokale kriteriene** vedtatt av Styret for YHN.

Denne veilederen gir en samlet oversikt over:

- **Må-krav** som er obligatoriske og må oppfylles for å få bruke merket
- **Bør-krav** som anbefales for å styrke bærekraft, samarbeid og kvalitet.
- Informasjon om **søknadsprosessen** og hva som skjer etter at avtalen er inngått

Noen kriterier kommer fra Miljødirektoratet, mens andre er utviklet spesielt for YHN for å støtte lokale mål og besøksstrategien for YHN.

Kriterier fra Miljødirektoratet

Kommersiell bruk av merkevaren Norges nasjonalparker

Det er lagt til rette for at virksomheter med geografisk tilhørighet til en nasjonalpark (og i enkelte tilfeller andre verneområder) kan søke om tillatelse til å benytte et spesiallaget merke for denne merkevaren sammen med logo for egen virksomhet i markedsføringen av et produkt, tjeneste eller aktivitet. Det er laget egne merker for formålet (kommersielt merke) og det er nasjonalparkstyret (eller annen forvaltningsmyndighet) for den aktuelle nasjonalparken som behandler søknaden og gir tillatelser. Styret eller forvaltningsmyndighet skal ha godkjent besøksstrategi for området.

Hvem kan bruke den kommersielle merket?

Hvis du driver kommersiell, frivillig eller annen type virksomhet i, eller ved en nasjonalpark. Hvis produktet du tilbyr kommer fra en nasjonalpark, eller du arrangerer en aktivitet i eller ved en nasjonalpark, kan du søke om tillatelse til å bruke varemerket.

Hva står merket for?

Det kommersielle merket er utviklet for å hjelpe deg med å markedsføre din bedrift, aktivitet eller produkt i relasjon til Norges nasjonalparker, og sier noe om geografisk tilhørighet til en nasjonalpark eller et verneområde. Merket er ikke et kvalitetsstempel, og representerer ikke en godkjenning, noen form for finansiering eller annen støtte fra nasjonalparken eller forvaltningsmyndigheten. I seg selv ligger det en kvalitet i å ligge i nærheten av en nasjonalpark eller verneområde, det er dette vi ønsker at din bedrift skal kunne nyte godt av.

Hvordan kan jeg benytte merket?

Du kan eksempelvis bruke merket som klistremerker i butikkvinduer, i program eller brosjyrer, på nettsteder, i e-post og på plakater. Det er ikke tillatt å bruke det kommersielle merket på reklamemateriell eller varer uten følge av virksomhetens egen logo, som f. eks på brevhode eller på emballasjen for et produkt. Det må alltid gå klart frem hvem virksomheten bak produktet eller tjenesten er, at dette ikke er et nasjonalparkprodukt eller -tjeneste, og at det ikke er et nasjonalparkgodkjent produkt eller tjeneste.

Hva er kriteriene for bruk?

Det kommersielle merket må ikke brukes på en måte som kan skade Norges nasjonalparkeres omdømme, eller på en måte som strider mot nasjonalparkens- eller verneområdets retningslinjer eller formål.

Det er ikke tillatt å bruke merket på reklamemateriell eller varer uten følge av virksomhetens egen logo, som f. eks. på brevhode eller på emballasjen for et produkt. Det må alltid gå klart frem hvem virksomheten bak produktet eller tjenesten er, at dette ikke er et nasjonalparkprodukt eller -tjeneste, og at det ikke er et nasjonalparkgodkjent produkt eller tjeneste.

Miljødirektoratet anbefaler at man i tillegg følger kriteriene for bærekraftige reisemål, som er en nasjonal sertifiseringsordning. Mer info finner du her:

<https://business.visitnorway.com/no/verktøy/merket-for-baerekraftig-reisemaal/>

Hvorfor må jeg signere en avtale?

Logoen for Norges nasjonalparker er en verdifull ressurs, og et beskyttet varemerke, dette gjelder også det kommersielle merket.

Det er viktig å håndheve riktig bruk til fordel for alle som ønsker å knytte sin virksomhet til Norges nasjonalparker, og misbruk kan ødelegge verdien for alle som benytter merket. Vi ber derfor om at det signeres en forpliktende avtale.

Gjennom avtalen anerkjenner du kriteriene for bruk og binder deg til å bruke merket respektfullt, hensiktsmessig og etter retningslinjene.

Bare de som har søkt om og fått tillatelse til å bruke merket, kan gjøre det.

Hvor mye vil det koste?

Det er gratis å bruke det kommersielle merket.

Får jeg merket til odel og eie?

Det er den respektive forvaltningsmyndigheten som fastsetter varigheten for rettigheten til bruk av merket. Hvis du arrangerer en tidsbegrenset engangshendelse, kan du kontakte styret for en vurdering.

Hvordan søker jeg?

Følg linken eller bruk denne nettsiden for å finne søknadsskjema og avtale

<https://designmanual.norgesnasjonalparker.no/kommersielt-merke/retningslinjer>

Last ned søknadsskjema

Hvis du etter å ha lest nødvendige opplysninger og dokumenter ønsker å søke om å bruke én eller flere av Norges nasjonalparker sine kommersielle merker, er neste skritt å fylle ut og signere, i to eksemplarer - søknadsskjema og avtalen for registrering.

Returner disse to eksemplarene til vernemyndigheten for den aktuelle nasjonalparken/verneområdet ved forvalter/saksbehandler.

Du vil deretter motta høyoppløselige versjoner av merket på ulike språk og i ulike filformater og retningslinjer om hvordan du bruker det samt en signert avtale.

Bruken av dette kommersielle merket er helt nytt, og vi vil gjerne holde kontakten for å sikre at det fungerer både for deg og for oss. Vi skal gjennomgå prosessen med jevne mellomrom for å forsikre oss om at merkevaren for Norges nasjonalparker ivaretas på best mulig måte.

Ulike logoer

(du får en fil med ditt verneområde etter godkjenning)

Kriterier for Ytre Hvaler Nasjonalpark

Hvem kan søke?

I utgangspunktet kan alle typer produkter, tjenester og aktiviteter søke om å bruke det kommersielle merket for YHN, så lenge de oppfyller kriteriene som er satt av styret. Dette kan være forbruksvarer, kunst og utsmykking, bekledning og utstyr, tjenester og opplevelser. Produktet eller tjenesten behøver ikke være unikt for YHN, men skal ha en tydelig tilknytning og en egenart knyttet til området.

Hva avtalen omfatter

Når bedriften får innvilget bruk av det kommersielle merket for YHN, kan merket brukes på alle produkter, tjenester eller aktiviteter som oppfyller kriteriene i avtalen.

Bedriften er ansvarlig for at:

- Merket **kun brukes på tilbud som følger kravene**, og
- Eventuelle **nye tilbud** som ikke er beskrevet i søknaden, **må oppfylle de samme kriteriene** eller søkes inn senere.

Dette gir fleksibilitet for bedriften eller organisasjonen, samtidig som ordningen sikrer kvalitet og riktig bruk av merket.

Krav for bruk av Ytre Hvaler Nasjonalparks kommersielle merke

For å bruke YHNs kommersielle merke, må bedrifter, produkter, tjenester eller aktiviteter oppfylle både nasjonale krav fra Miljødirektoratet (MD) og lokale krav satt av styret for Ytre Hvaler nasjonalpark.

- **Må-krav** er obligatoriske og må oppfylles for å få bruke merket.
- **Bør-krav** er anbefalte og skal oppmuntre til økt bærekraft, samarbeid og kvalitet. Jo flere bør-krav som oppfylles, desto sterkere blir søknaden. **Si noe om antall bør-krav**

som må oppfylles?

- Vi har **forståelse for at små og sesongbaserte bedrifter** kan ha begrensede ressurser til å oppfylle alle kravene fra starten av. Derfor kan man begynne med det mest relevante og bygge videre over tid.
- Når en bedrift får innvilget bruk av merket, kan det brukes på **alle produkter, tjenester eller aktiviteter** som oppfyller kriteriene. Bedriften er selv ansvarlig for at merket kun brukes på tilbud som følger kravene.

Må-krav for å ta i bruk det kommersielle merket for YHN

Alle disse kravene må oppfylles for å få og beholde merket: (MD = krav fra Miljødirektoratet, YHN = eget for Ytre Hvaler Nasjonalpark)

1. **Tilknytning til YHN (MD)**
 - Produktet, tjenesten eller aktiviteten som merket skal brukes for, skal ha geografisk og/eller tydelig tematisk relevans til YHN.
2. **Følge retningslinjer for bruk av merket (MD)**
 - Merket skal alltid brukes sammen med egen logo og i tråd med designmanualen fra Miljødirektoratet.
3. **Digitalt kurs/vertskapsopplæring (YHN)**
 - Alle ansatte i virksomheten med **over 20 % stilling** skal gjennomføre kursserien innen...
 - Nye ansatte skal tilbys kurset innen
4. **Etterleve prinsippene for bærekraftig reiseliv (YHN)**
 - Virksomheten skal så langt som mulig jobbe i tråd med Innovasjon Norges 10 prinsipper for bærekraftig reiseliv.

Vi har forståelse for at små og sesongbaserte bedrifter kan ha begrensede ressurser til å oppfylle alle prinsippene fra første dag. Derfor oppfordres alle til å starte med de tiltakene som er mest relevante

for egen drift, og bygge videre over tid.

5. Følge verneområdenes retningslinjer (MD)

Aktiviteten eller produktet skal ikke være i konflikt med verneformålene.

6. Formidle kunnskap om YHN (YHN)

Direkte eller indirekte formidling til gjester skal bidra til kunnskap, stolthet og respekt for natur og kultur.

7. Sikre kvalitet og godt håndverk (YHN)

- Bedriften beskriver kort i søknadsskjemaet hvordan de ivaretar kvalitet og/eller gode råvarer i sine produkter og tjenester.

8. Leverer en kort rapport ved fornyelse (YHN)

- Maks én A4-side som oppsummerer:
 - Hva som har fungert
 - Hva som har vært utfordrende
 - Nye tiltak innen bærekraft, samarbeid og formidling

Rapporteringen skal gi grunnlag for læring og erfaringsdeling mellom partnerne og kommunen, slik at gode tiltak kan løftes fram og komme flere til gode.

Bør-krav for å ta i bruk det kommersielle merket for YHN

1. Virksomheten bør være miljøsertifisert eller ha en dokumentert miljøprofil. (YHN)

2. Virksomheten bør bruke lokale råvarer, håndverk eller kulturarv i sine produkter og tjenester så langt det lar seg gjøre. (YHN)

Forklaring: Fremmer lokal verdiskaping, kultur og identitet.

3. Virksomheten bør samarbeide med andre aktører for å skape en helhetlig og sømløs besøksopplevelse. (YHN)

4. Virksomheten bør tilby stedsnære opplevelser eller produkter tilpasset YHN natur (og kultur). (YHN)

Forklaring: Løfter fram landskap, kystkultur og særegenheten i og nær nasjonalparken.

5. **Virksomheten bør bidra til utvikling av lokale tiltak som styrker besøksopplevelsen. (YHN)**

Forklaring: Kan være arrangementer, informasjonstiltak, besøksinfrastruktur eller lignende som kommer flere til gode.

6. **Virksomheten bør legge opp aktiviteter og turer slik at ferdsel kanaliseres til tilrettelagte områder som tåler bruk. (YHN)**

Forklaring: Gjennom bevisste valg av ruter, informasjon og veiledning skal virksomheten bidra til at gjestene får gode opplevelser samtidig som sårbare natur- og kulturverdier skjermes.

7. **Virksomheten bør ha tiltak for trygg ferdsel og ansvarlig bruk av naturen. (YHN)**

Forklaring: Kan være informasjon om ferdselsregler, sikkerhet eller bærekraftig adferd.

8. **Virksomheten bør delta på årlige samlinger eller webinarer som en del av ordningen. (YHN)**

Forklaring: Gir oppfølging, faglig påfyll og erfaringsdeling for alle partnerne.

Til søknandsskjemaet:

Kort beskrivelse

Beskriv kort hvordan dere oppfyller kravene dere har krysset av under **Bør-krav for for å ta i bruk det kommersielle merket for YHN**

Spesielle hensyn for bruk av YHN i kommersiell sammenheng

Monika: Jeg tenker dette er en fin anledning til å gi informasjon om spesielle hensyns, som f.eks ferdsl i hekkeområder, fiske, orgnaisert aktiviteter

Eks:

- **Høsting av naturressurser:** Høsting til privat bruk er som regel tillatt, men høsting til kommersielt salg eller videreforedling krever egen søknad og grunneiers tillatelse. Løsmasser som sand, stein og bergarter er vernet og kan ikke tas ut av området.
- **Organiserte aktiviteter:** Større arrangementer og organisert ferdsel i sårbare områder kan kreve særskilt tillatelse. Dette gjelder spesielt i hekkeområder for sjøfugl og kasteplasser for sel i perioden 15. april–15. juli.
- **Motorisert ferdsel:** Vannscooter, motorbåter og andre motoriserte aktiviteter er regulert. Følg gjeldende bestemmelser for å sikre minst mulig forstyrrelse av dyreliv og friluftsliv.
- **Kanalisering av ferdsel:** For å beskytte sårbare naturverdier anbefales det å styre ferdsel til tilrettelagte stier og områder som tåler bruk. Bedrifter oppfordres til å legge opp sine aktiviteter og turer på en måte som støtter dette.
- **Kontakt og avklaringer:** Hvis du er usikker på om en aktivitet krever særskilt tillatelse, eller vurderer nye tiltak i nasjonalparken, ta tidlig kontakt med **styret for Ytre Hvaler nasjonalpark/forvalter?** for veiledning.

Søknadsprosessen

For å gjøre ordningen mer oversiktlig og brukervennlig anbefaler jeg ett søknadsskjema. Det er ulike måter å gjøre det på i de ulike parkene, men som bruker syns jeg det virker mest oversiktlig.

Søknadsskjemaet bør:

- Ha avkryssing for alle må- og bør-krav.
- Inneholde beskrivelsesfelt der det er nødvendig, hvor søkeren forklarer hvordan kravene oppfylles.

Ha felt for nødvendige vedlegg, som bedriftens logo, eventuelle miljøsertifiseringer og bilder.

Målet er å unngå at søkerne må forholde seg til flere ulike skjemaer eller sende informasjon flere steder. Ett felles skjema gjør prosessen tydeligere for søkerne og forhåpentligvis mer effektiv for forvaltningen.

Sett inn info!!!